

EU přitvrdila: bude chtít bezemisní budovy, i ty starší

 svethospodarstvi.cz/ekonomika/eu-pritvrdila-bude-chtit-bezemisni-budovy-i-ty-starsi

15. srpna 2023

jeř

Ekonomika

15. 8. 2023

7 min.

Ilustrační foto: David Mark z Pixabay

Sotva jsme si zvykli, že budovy budou muset mít téměř nulovou spotřebu energie, objevuje se nový požadavek Evropské unie. Budovy by měly mít nulové emise uhlíku. Novinkou jsou také požadavky na důsledné dodržování kvality vnitřního prostředí, pas pro renovaci budov nebo využití digitálního deníku budovy. Jde jen o část změn, které má přinést již čtvrté zásadní přepracování evropské směrnice o energetické náročnosti budov (Energy

Performance of Buildings Directive of the European Union – EPBD). Na důsledky nových požadavků upozornila Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT).

Nulové emise uhlíku znamenají další zvýšení podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů a sledování vlivu zabudovaného stavebního materiálu na produkci skleníkových plynů. Novinkou jsou také požadavky na důsledné dodržování kvality vnitřního prostředí, pas pro renovaci budov nebo využití digitálního deníku budovy.

Hlavním cílem směrnice je minimalizovat produkci skleníkových plynů a dosáhnout energetické soběstačnosti budov. Harmonogram podle navrhovaného znění EPBD4 má být následující: Od roku 2026 mají všechny novostavby veřejných budov splňovat požadavek na budovy s nulovými emisemi, tzn. nízkoenergetické stavby svou potřebu energie pokryjí z obnovitelných zdrojů. Od roku 2028 tento požadavek mají splnit novostavby všech budov. Od roku 2035 by provoz budov měl být nezávislý na fosilních palivech. Od roku 2050 by měly požadavek na budovy s nulovými emisemi splňovat všechny nové i stávající budovy.

„Požadavky z nově upravované směrnice, tzv. EPBD4, vyvolají revoluci především v pozemním stavebnictví. Už nyní je pro stavebníky, projektanty i stavitele mnohdy velmi těžké najít řešení vhodné po technické i ekonomické stránce, které by vedlo k naplnění současných požadavků, tedy že všechny budovy budou mít téměř nulovou spotřebu energie. Počítejme i s tím, že sofistikovaná řešení budou potřebovat delší dobu pro přípravu staveb,“ konstatuje Robert Špalek, předseda Inženýrské komory. „Požadavek na nulové emise uhlíku budov v rámci celého jejich životního cyklu povede asi k většímu rozšíření dřeva jako stavebního materiálu. Beton, ocel

a pálené cihly mají v sobě zabudovanou velkou spotřebu energie, zanechávají tedy velkou uhlíkovou stopu. Přesto je nutné zmínit, že dřevo má své limity a za dřevěnou stavbou se skrývá často nosná konstrukce z oceli, cihel nebo betonu. Nosné konstrukce limitují i požadavky na požární bezpečnost.“

| Do konce roku 2028 budou muset být všechny budovy vybavené fotovoltaikou

Co by přepracovaná směrnice o energetické náročnosti budov, tzv. EPBD4, měla konkrétně znamenat pro navrhování, výstavbu a provoz budov? Pokud to bude technicky vhodné a ekonomicky a funkčně proveditelné, měly by být do 24 měsíců od přijetí směrnice fotovoltaickými systémy vybaveny všechny nové veřejné a nové jiné než obytné budovy, do konce roku 2026 všechny stávající veřejné budovy a jiné než obytné budovy. Do konce roku 2028 pak tato změna dopadne na všechny obytné budovy a střechy parkovišť. „Nemusí přitom jít pouze o fotovoltaické panely, které v našich podmínkách mají účinnost cca 20 procent. Fototermické systémy, které jsou nyní možná neprávem opomíjeny, mohou být vhodnějším řešením, neboť dosahují účinnosti kolem 80 procent,“ doporučuje Kabele, člen představenstva ČKAIT, který znění projednávané evropské směrnice sleduje a připomínkuje.

Analogicky ke skokovému rozšiřování solárních instalací směrnice předpokládá ukončení používání fosilních paliv. Má se tak stát do konce roku 2035, nejpozději o pět let později, ovšem pouze se svolením Evropské komise.

„Jde o velký úkol, který klade značné nároky na všechny inženýrské a technické profese ve stavebnictví. Nové požadavky, materiály i technologie jsou výzvou pro všechny, kdo se účastní procesu výstavby. Už nyní se ukazuje nutnost nového, komplexního přístupu k řešení budov, což vyžaduje znalosti přesahující jen vlastní úzkou specializaci. Abychom dostáli všem nárokům na výstavbu a provoz budov, musíme násobně zvýšit počty odborníků, kteří budou schopni pokrýt tyto požadavky u všech typů budov,“ říká Kabele.

Členské státy EU by měly také vytvořit národní plány pro renovace budov. Cílem je do roku 2050 dosáhnout budov bez emisí uhlíku. Stávající budovy budou vybaveny tzv. pasem pro renovaci budov. Půjde o návrh či plán, který se stane součástí digitálního deníku budovy a bude určovat, jak dosáhnout u budovy stavu s nulovými emisemi. Počítá se s etapizací pracujících s komplexní energetickou bilancí, oběhovostí stavebních výrobků, rozpočty apod. Vystavovat by je měly autorizované osoby. Renovace by měly reagovat na nový parametr, který směrnice přináší: potenciál globálního oteplování. Jde o ukazatel emisí skleníkových plynů za celý životní cyklus budovy, jehož detail se týká i použitých materiálů nebo provozu. Naprostá většina materiálů tzv. zabudovanou energii zná a dokládá.

| Že nás uvedená opatření něco budou stát, je jisté

Značnou pozornost věnovali autoři směrnice technickému zařízení budov (TZB). Intenzivnější instalace měřicích a kontrolních zařízení má nově sloužit pro monitorování a regulaci nejen energetické náročnosti budov, ale i měření kvality vnitřního prostředí. Podle Karla Kabeleho jde o krok správným směrem, neboť doposud se řešily hlavně požadavky na energetické úspory a někdy se zapomínalo, že budovy mají především umožnit zdravý život jejich obyvatel. Nově se začnou sledovat také ukazatele jako hladina CO₂, kvalita vzduchu, teplota a tepelná pohoda, relativní vlhkost, akustický komfort nebo úroveň osvětlení denním světlem.

Vyměníme energetickou chudobu za chudobu

Jan Ferenc

Komentáře

15. 6. 2023

7 min.

„Návrh nové směrnice pracuje s velmi ambiciózními termíny přechodu na budovy s nulovými emisemi i s požadavky na masivní rozšiřování zařízení na využití obnovitelných zdrojů energie. Uplatnění v praxi by vždy ale mělo respektovat fyzikální zákony a technické možnosti, výrobní kapacity, lokální klimatické podmínky i ekonomické hledisko. Přílišný aktivismus by se měl nahradit zdravým rozumem. Stále platí zákon o zachování energie, kterou nelze zničit, pouze převést na jiný druh. Nulová emise je pouze líbivá formulace, kterou ve skutečnosti nelze naplnit. I při využití obnovitelných zdrojů energie vznikají emise na výrobu solárních panelů nebo lopatek větrných elektráren, bude to platit i pro jejich likvidaci,“ říká Robert Špalek. „Současně je nutné vše promyslet tak, aby přijatá nařízení nedopadla příliš tvrdě na sociálně slabší vrstvy obyvatelstva. Že nás uvedená opatření něco budou stát, je jisté.“

V Evropském parlamentu se přepracovaná evropská směrnice o energetické náročnosti budov, tzv. EPBD4, nesečkala s jednoznačnou podporou. Na jaře 2023 bylo pro 343 poslanců, 216 bylo proti a 78 se zdrželo hlasování. Nyní se čeká, až bude její znění projednáno v Radě EU a tak přijato zástupci vlád jednotlivých členských států EU. Za ČR se k ní bude vyjadřovat buď premiér, nebo ministr průmyslu a obchodu.

